

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget er en opfølgning på den lovovervågning, arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser har været genstand for i en 3-årig periode fra lovens ikrafttræden.

Arkivloven (lov nr. 1050 af 17. december 2002) trådte i kraft d. 1. juli 2003. Arkivloven afløste lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v., som ændret ved lov nr. 421 af 10. juni 1997 og lov nr.

445 af 31. maj 2000, jf. lovbekendtgørelse nr. 740 af 17. juli 2000.

Baggrund for udvælgelse af arkivloven til lovovervågning fremgår af bemærkningerne til forslag til arkivlov (L 18 fremsat 2. oktober 2002), hvor det anføres:

»Lovforslaget er omfattet af regeringens lovovervågningsprogram. Kulturministeriet mener, at tilgængelighedsområdet vil være egnet til lovovervågning. Kulturministeriet vil efter en 3-årig periode anmode Tilgængelighedsudvalget om en vurdering af, om de politiske intentioner med loven er opfyldt.«

Kulturministeriet har tilrettelagt lovovervågningen således, at Statens Arkiver og herefter Tilgængelighedsudvalget har fået til opgave at komme med et bidrag til lovovervågningen af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser, herunder deres vurdering af om arkivloven lever op til sin hensigt samt af eventuelle behov for ændringer. Efterfølgende har Kulturministeriet udsendt disse bidrag til en bredere høring blandt repræsentanter for offentlige myndigheder, forskningen og pressen.

Lovovervågningen har vist, at den ordning, der blev tilvejebragt med arkivloven og den dertil knyttede praksis, altovervejende opfattes som tilfredsstillende. Målsætningen med arkivloven er at sikre størst mulig åbenhed i adgangen til offentlige arkivalier uden derved at prisgive relevante beskyttelseshensyn. Denne målsætning synes i hovedtræk at være opnået. Der er dog peget på enkelte punkter, hvor ændring af tilgængelighedsbestemmelserne synes hensigtsmæssig. Det

te gælder således fx bestemmelserne i §§ 24-26 samt § 33, stk. 1, der fastsætter en obligatorisk og i praksis ofte tidskrævende høringsprocedure som led i afgørelsen af spørgsmål om dispensation fra lovens tilgængelighedsfrister.

2. Gældende ret

Lov nr. 337 af 14. maj 1992 om offentlige arkiver m.v. indeholdt som den første lov på området en regulering af tilgængeligheden til statens arkivalier. Den fastsatte en generel 30 års tilgængelighedsfrist for offentlige arkivalier, der var afleveret til Statens Arkiver. Det betød, at der efter 30 år var almindelig adgang til de pågældende arkivalier. Fristen på 30 år kunne forlænges af den afleverende myndighed, såfremt hensyn til statens sikkerhed, rigets forsvar, udenrigspolitiske forhold m.v. nødvendiggjorde en længere frist. Loven fastsatte en tilgængelighedsfrist på 80 år for arkivenheder, indeholdende oplysninger om enkeltpersoners private og økonomiske forhold, for arkivenheder, der omfatter sager inden for strafferetsplejen eller myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager, samt endelig for materiale, der indsamles til brug for udarbejdelse af offentlig statistik.

Den gældende arkivlov – lov nr. 1050 af 17. december 2002 – trådte i kraft den 1. juli 2003. Loven er siden ændret ved lov nr. 563 af 24. juni 2005 om ændring af en række love på kulturområdet (Udmøntning af kommunalreformen på kulturområdet), hvor der er gennemført konsekvensændringer som følge af kommunalreformen.

Tilgængelighed til offentlige arkiver

Med den gældende arkivlov blev alle offentlige arkivalier underkastet samme tilgængelighedsregler, uanset om arkivalierne er afleveret til Statens Arkiver, til kommunale arkiver eller ikke er afleveret. Når offentlige arkivalier er 20 år gamle, er de omfattet af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser, uanset hvor arkivalierne befinder sig.

Den gældende arkivlov fastsatte kortere frister på en række områder. Således er hovedreglen, at offent-